

at høre i, og vi ved ogsaa, at Erfaringerne desværre er sørgelige, i alt Fald med Hensyn til at høre fra en stor Del af Pladserne. Hvis man nu bygger om paa det kongelige Teater, er der ganske vist en Chance for at opnaa noget bedre, men der er ogsaa en Chance for det modsatte. Jeg glæder mig over, at vi indenfor vort Partis Rammer har en Mand som det ærede 11te Medlem for Hovedstaden (Svend Koch), der har den tekniske Indsigt, som han ved Udvalgsbehandlingen vil kunne gøre gældende med Hensyn til dette, som jeg mener, overmaade vigtige Punkt. Vi ved tillige, at der *kan* høres paa det kongelige Teater ogsaa for det reciterende Skuespils Vedkommende, og vi ved, at der ikke behøver at tales stærkt, for at der virkelig kan høres, bortset fra nogle ganske faa Pladser, som har været daarlige og vel vil vedblive at være det. Jeg ved, at f. Eks. en Kunstner som Jerndorff, selv om han taler nok saa sagte, høres overalt, og vi ved, at en Dame, som den nuværende Direktion paa en skammelig Maade skilte os ved, Fru Bloch, vor største Kunstnerinde, kunde, til Trods for at hun har en svag Stemme, høres overalt.

Det er altsaa den Kendsgerning, man først maa slaa fast, at Teatret ved den i dette Lovforslag foreslaaede Ombygning vil miste sin Brugbarhed med Hensyn til Opera og Ballet, og at der i alt Fald vil være en Risiko at løbe med Hensyn til det reciterende Skuespil. Det andet, som alle maa være klar paa, er, at dette Forslag betyder Ophør af Samdriften af de 3 Kunstarter og en alvorlig Trusel om at være Indledningen til, at Staten overhovedet vil skille sig af med Driften af Opera og Ballet, og det maa vel opfattes saaledes, at det ligefrem betyder, som man har udtrykt det, at man vil sælge Operaen og Balletten.

Med Hensyn til det Casino-Projekt, som foreslaas, naar denne Adskillelse skal indtræde, er der jo i Pressen kommet en tilstrækkelig stærk Kritik frem fra en enkelt Side mod dette „14-Dages-Projekt af Arkitekt Bunch“, som det er blevet kaldt, og jeg vil deltage i denne Protest paa en saa energisk Maade som vel muligt. Ogsaa i anden Henseende er der for nylig nedlagt energisk Protest imod det, ikke blot fra operasagkyndige, men ogsaa fra Arkitekters Side, og jeg mener, at det har en meget væsentlig Betydning. Naar Staten overhovedet vil give sig i Lag med at bygge en eventuel ny Scene, skulde vi dog i det mindste have en Bygning, som i

kunstnerisk og arkitektonisk Henseende maatte anses for at være værdifuld. Vi har, som det ofte er blevet fremhævet, ikke særdeles mange gode nye Bygninger i vor By, saa der kunde nok trænges til en Forøgelse. Allerede i November Maaned protesterede, som vi ved, Opera- og Balletpersonalet meget energisk mod dette Casino-Projekt i en Adresse til Regering og Rigsdag. Det samme Personale har letsindigt udtalt sig til Gunst for et andet Projekt, som blev omtalt meget kraftigt affejende i Gaar fra mit Partis Side, og jeg deler fuldt ud denne Opfattelse af dette Projekt. Men i Realiteten ændrer denne nye Udtalelse fra Opera- og Balletpersonalet ikke det mindste ved dets Opfattelse af Casino-Projektet. Det staaer altsaa fast, at det samlede Personale for Operaens og Ballettens Vedkommende anser dette Projekt for absolut ubrugeligt og forfejlet. Vi har ogsaa hørt Udtalelser i den Retning fra særlig sagkyndig Side, fra Kapelmester Høeberg og Operainstruktør Lehmann, og en meget skarp Kritik f. Eks. fra Operasanger Max Müller, der betegnede dette Projekt som den danske Operas Ligbegængelse. Som bekendt, og som det ogsaa blev omtalt af Venstres Ordfører, medførte disse Indlæg, at der blev givet Mundkurv paa af Ministeren. Det var i dette Tilfælde særdeles talende. Man kan forstaa, at der kan være Tilfælde, hvor man ikke kan finde sig i, at en underordnet optræder imod en overordnet og agiterer paa en bestemt Maade mod, hvad der er Regeringens Anskuelse og Planer, men her er der det mærkelige, at samtidig fik andre Lov til at udtale sig. Man kunde faa Lov til at udtale sig, hvis man udtalte sig til Gunst for Ministerens Plan, selv om man var i tilsvarende Embedsstilling; der kom Udtalelser fra Skuespillerne Neiiendam og Johannes Poulsen, skønt disse ikke blot virker som Kunstnere, men ogsaa som Instruktører. I det hele maa jeg sige, at der kastes ikke noget særlig smigrende Lys over Ministerens Frisind ved denne Optræden; og det eneste, man kan glæde sig ved, er, at Mundkurven kom for silde; den kom nemlig først, efter at det var blevet klart for alle, hvorledes den sagkyndige Bedømmelse af Projektet var. — Jeg kan tilføje i Parentes, at det heller ikke er særlig smigrende for den særede Minister, at man med Hensyn til selve Projektet ikke en Gang havde taget Sagkundskaben i Operaen og Balletten med paa Raad, at hele Planen var udarbejdet ganske bag deres Ryg.